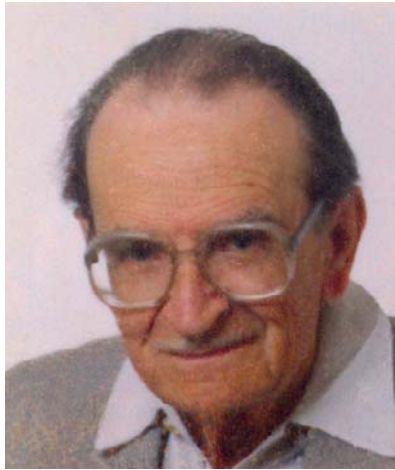

JULIJE GOLIK, dipl. ing. arh. (1930. – 2007.)

Poznati i cijenjeni hrvatski arhitekt Julije Golik, dipl. ing. arh., rođen je u Zagrebu 3. siječnja 1930., a umro 16. studenoga 2007., također u Zagrebu. Studij arhitekture završio je 1954. na tehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Projektirao je stambene i poslovne zgrade te turistička naselja. Najpoznatiji su mu projekti stambene zgrade u Cvjetnom naselju (1963.), Nazorovoj ulici (1963.) i Aveniji grada Vukovara (1967.) u Zagrebu, turističko naselje *Valalta* u Rovinju (1968. – 1975.) te poslovne i proizvodne građevine među kojima se posebno ističe zgrada negdašnjega Fonda za ceste, a danas *Hrvatskih cesta* u Vončininoj ulici u Zagrebu.

Golikova suvremena arhitektura nikada nije bila pomodna i uvijek bila zasnovana na jasno izraženim graditeljskim uzancama, posebno funkcionalnim, konstruktivnim i likovnim principima.

Na njegovu su se ispraćaju okupili brojni kolege, prijatelji i znanci koji su neobično cijenili i poštovali njegov rad. Posebno su ga voljeli i uvažavali brojni kolege koji su s njim surađivali u državnoj upravi gdje je Julije Golik godinama radio. Upravo je tijekom rada u upravnim službama zadužio brojne građevinare pokazujući veliko razumijevanje za njihov rad i probleme. Svi koji su ga poznavali kao učitelja i suradnika nikada neće moći zaboraviti njegovu skromnost, samozatajnost i poštenje. Bio je radišan i susretljiv u dogovorima pri rješavanju najsloženijih zadataka, posebno dok je radio na mjestu pomoćnika sekretara odnosno ministra u ondašnjem Sekretarijatu za prostorno uređenje i građevinarstvo, a sadašnjem Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Nikad mu nije bilo teško svakoga saslušati i nenametljivo dati dobar savjet. Stoga su kolege i suradnici njegovim odlaskom izgubili učitelja i prijatelja koji će im ostati u vječnom sjećanju.

S takvim se uspomenama i zahvalnošću sjećaju ing. Golika svi koji su ga poznavali i svi koji su na bilo koji način bili u kontaktu s tim nesebičnim prijateljem, drugom, suradnikom i stvarateljem. Stručni i moralni dignitet stekao je pod utjecajem svoga mentora na zagrebačkom Arhitektonskom fakultetu, prof. Mladena Kauzlarića, od kojega je naučio smirenu i diskretnu, ali uvjerljivu i poticajnu meditaciju za optimalno razrješavanje arhitektonskih dvojbi. To je postala sastavnica svih Golikovih promišljanja, što i nije bilo baš uvijek lako provesti u doba ondašnjih studija koji su bile opterećeni društvenom tendencijom nametanja socijalističkog stila u graditeljstvu. Stoga su svi profesori i studenti imali potrebu da se ponovno izbore za pravo na promišljanje suvremene arhitekture, prikladne vremenu u kojem djeluju. A arhitekt Golik bezrezervno je i bez ikakva ustručavanja kročio neistraženim putovima suvremene arhitekture.

Golikova suvremena arhitektura nikada nije bila pomodna i uvijek je bila zasnovana na jasno izraženim graditeljskim uzancama i na funkcionalnim, konstruktivnim i likovnim principima. Njegove su stambene i poslovne zgrade, posebno one u Zagrebu, bile pravi stvaralački rezultat poštenja i poštivanja osnovnih graditeljskih dostignuća,

a skromnost i autorska samozatajnost označile su traganje za dobrim duhom grada koji nipošto nije htio povrijediti. Posebno je zanimljiva Golikova intervencija u prirodu pri koncipiranju Turističkog naselja *Valalta* kod Rovinja koja je na tragu zasada bioničke arhitekture u doba kada taj pojam još nije ni postojao, a bio bi dragocjen putokaz pri utvrđivanju identiteta jadranskoga turističkog graditeljstva. Radi se o naselju sa 600 postelja i kompletnoj infrastrukturi na potpuno nepristupačnom zemljištu, u kamenjaru s napuštenim maslinicima i kamenim suhozidima, koje su međimurski građevinari gradili u vrlo kratkome roku od nekoliko mjeseci. Tada su posebno zapazili suradnju s glavnim projektantom Julijem Golikom, osobito njegovu susretljivost i skromnost te spremnost da uvijek pomogne unatoč nemogućim rokovima.

Golikovo uvažavanje graditeljskog naslijeđa izuzetno je jasno izraženo pri obnovi i rekonstrukciji zgrade *Školske knjige* u Zagrebu gdje je nenametljivo organizirao funkcionalnost, a zadržao je vanjsku i unutrašnju autohtonost zagrebačkog ambijenta. Ujedno je duhovito riješenim i prijatnim ambijentom potkrovnice dvorane stvorio kultno mjesto promocija stručnih knjiga i beletristike.

Stoga se slobodno može reći da je Julije Golik, dipl. ing. arh., bio i iznimno sretan čovjek jer je uspješno i sretno provodio svoje radno vrijeme. A nema i ne može biti veće sreće od uspješnoga stvaralačkog rada, što je rijedak privilegij koji stječu samo najuspješniji i najdarovitiji. Zbog nesebične susretljivosti i spremnosti da svakom pomogne Julije Golik je stekao i ono što je uživao na svakom koraku – ljubav i poštovanje svih koji su ga poznavali i koji će mu zauvijek biti zahvalni na svemu što je napravio, a posebno na njegovoj nesebičnoj i velikoj dobroti.

D. Režek

BOŠKO PETRIK, dipl. ing. građ. (1924.- 2008.)

Dragi i poštovani kolega Boško Petrik, dipl. ing. građ., preminuo je 28. ožujka 2008. okružen pažnjom i ljubavlju svoje djece, nedugo nakon smrti supruge. Tiho i mirno, kako je i živio, pokopan je na Mirogoju, u krugu svoje obitelji. Tijekom svoga dugoga radnog vijeka, od rane mladosti uz oca, pokojnog prof. dr. sc. Milivoja Petrika, pa i nakon umirovljenja 1991., posvetio se problematici voda i zaštiti voda od onečišćenja.

Boško Petrik rođen je 23. studenoga 1924. u Zagrebu, gdje je završio cjelokupno školovanje, osnovnu školu, klasičnu gimnaziju s prekidima zbog rata te konačno i diplomirao. Tijekom rata 1941. godine bio je pritvoren zbog suradnje s oslobodilačkim pokretom, a potom je kao tehnički crtač radio u Domu narodnog zdravlja u Crikvenici. Nakon povratka u Zagreb, zbog nemogućnosti da redovito završi gimnaziju, upisao se u ondašnju Školu za zdravstvene pomoćnike (medicinske tehničare) koju je završio početkom 1944. U međuvremenu je privatno maturirao 1944. u klasičnoj gimnaziji, a potom se priključio NOB-u u kojem je bio do kraja rata, a nakon toga je neko vrijeme radio u Centralnom higijenskom zavodu u Zagrebu na analizi voda.

Upisao se na Građevinski odsjek Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1946., a diplomirao je hidrotehničkom smjeru 1955. godine. Tijekom studija radio je kao laborant na katedri Kemija vode kod prof. dr. sc. Hrvoja Ivekovića. Neko je vrijeme istodobno pokušavao studirati na Tehnološkom odsjeku Tehničkog fakulteta.

Tijekom studija i nakon diplomiranja do 1961. s prekidima je kao vanjski suradnik radio u Zavodu za sanitarnu tehniku Arhitektonsko-građevinsko-geodetskog fakulteta u Zagrebu. Bavio se znanstvenim i gospodarskim problemima, poput hidroloških i kemijskih istraživanja Plitvičkih jezera, Vranskog jezera na Cresu, jezera u okolici Imotskog, rijeka Krke i Čikole te morskih vrulja. U Rijeci je sudjelovao u ispitivanjima gradskih otpadnih voda, voda rafinerije nafte i onečišćenja mora i luke. Također je radio na ispitivanjima zagađenja rijeke Bosne i njezinih pritoka, posebno s otpadnim vodama grada Zenice. Za projekt sarajevskog vodovoda bavio se izravnim mjerenjima brzina podzemnih voda u Sarajev-

skom polju, a slična mjerenja radio je na projektu Mala Mlaka za zagrebački vodovod. Sudjelovao je u modelskom ispitivanju čišćenja vode izvora Tilave u Sarajevu i hidrauličkim ispitivanjima taložnice za projektiranje uređaja za pročišćavanje. Valja reći da se bavio i ispitivanjima kakvoće i onečišćenja rijeke Save od ušća Sutle do utoka u Dunav.

U 1956. godini bio je na stručnoj specijalizaciji u Saveznom zavodu za opskrbu vodom, čišćenje i zaštitu voda (EAWAG) u Zürichu u Švicarskoj. Krajem 1957. počeo je raditi na Školi narodnog zdravlja *Andrija Štampar* na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Istodobno je radio u Zavodu za sanitarnu tehniku AGG fakulteta u Zagrebu, kao projektant i nadzorni inženjer asanacije u Rudama kod Samobora te u nastavi na Medicinskom fakultetu. Zbog ograničenih uvjeta za znanstveni rad, nedostatka kadrova i financijskih sredstava za rad, natjecao se za mjesto sanitarnog inženjera na Higijenskom zavodu za zdravstvenu zaštitu grada Zagreba, gdje radi kao projektant od 1961. do 1966. Zatim se zaposlio u ondašnjem Republičkom sekretarijatu za vodoprivredu. Bavio se upravljanjem vodama i bio je utemeljitelj zaštite voda od onečišćenja. Izradio je brojne uredbe i pravilnike iz vodnoga gospodarstva. Dobro je surađivao sa znanstvenicima i istraživačkim institucijama Hrvatske i susjednih zemalja. Nastojao je povezati znanstvenike i gospodarstvenike jer je to bilo nužno za integralno gospodarjenje vodama. Mnogim je generacijama

bio učitelj u području sanitarne tehnike i zaštite voda od onečišćenja. Bio je glavni republički vodopravni inspektor u Republičkom komitetu za vodoprivredu odnosno u Ministarstvu vodoprivrede. Bio je i voditelj skupine stručnjaka koji su propisali vodopravne uvjete rada nuklearne elektrane Krško.

Aktivan je bio i u Jugoslavenskom društvu za zaštitu voda, a zatim i predsjednik Hrvatskog društva za zaštitu voda. Godinama je nastojao razviti vodnogospodarske laboratorije i uspostaviti mrežu ovlaštenih laboratorija za ispitivanje kakvoće voda. Dao je velik doprinos međunarodnoj suradnji, posebno sa Slovenijom i Mađarskom. Bio je predsjednik potkomisija za zaštitu voda i uspostave međunarodnog praćenja kakvoće voda na prekograničnim vodotocima na Savi, Dravi i Dunavu. Kao savjetnik za zaštitu voda htio je poboljšati i unaprijediti rad pa je krajem osamdesetih godina dodatno nastojao obrazovati svoje mlađe kolege, čak je održavao i tečajeve za rad na osobnim računalima.

Umirovljen je 1991., ali je i dalje aktivno pratio propise, stručnu literaturu i surađivao na integralnom i suvremenom upravljanju vodama. Osnovao je projektni biro *Eko-Invest*, a u suradnji s *Hrvatskim vodama* bio je među organizatorima Savjetovanja o strategiji zaštite voda, održanom u Opatiji 1993. Kao dobar stručnjak i dalje je nastojao pronalaziti rješenja za probleme zaštite voda. Suradivao je i na raznim projektima u *Hrvatskim vodama*. U pripremi norma za uzorkovanje voda suradivao je sa stručnjacima Zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo i znanstvenicima, a predsjedao je i tehničkom pododboru za uzorkovanje voda.

Na kraju se zbog bolesne supruge morao u cijelosti posvetiti vlastitoj obitelji, ali je i dalje kontaktirao s bivšim suradnicima i sa zanimanjem pratio sva dostignuća u područja zaštite voda.

Boško Petrik, dipl. ing. građ., zauvijek će ostati u našim mislima. S njim je bilo lijepo raditi i od njega učiti jer je bio velik stručnjak, pravedan i odlučan te otvoren za suradnju. Vječna mu hvala na zalaganju i dobroti koju je dijelio sa suradnicima u svakodnevnom životu.

N. Hak, V. Vodička

ZLATKO ČATLAK, dipl. ing. građ. (1950. – 2008.)

Mnoge je kolege, prijatelje i znance iznenadila i ražalostila vijest da je ugledni i cijenjeni Zlatko Čatlak, dipl. ing. građ., iznenada preminuo nakon opake bolesti, u 59. godini, praktički u naponu snage i prepun planova za nove projekte.

Zlatko Čatlak rodio se 5. listopada 1950. u Nikšiću. Osnovnu i srednju tehničku građevinsku školu završio je u Splitu. Na Građevinski fakultet u Sarajevu upisao se 1970., a diplomirao je u srpnju 1977. na prometnom smjeru. Nakon diplomiranja zaposlio se u GRO *Tehnogradnja* u Splitu gdje je radio do početka 1980. godine. Tada je prešao u Građevinski institut na Fakultet građevinskih znanosti u Splitu, u ondašnji Zavod za prometnice i geotehniku. Za rada u GI-u radio je kao istraživač, samostalni istraživač i viši samostalni istraživač na području niskogradnje (ceste, željeznice i zračne luke), a u tom je području bio uključen u stručne poslove projektiranja i nadzora. Kada se 1990. Građevinski institut razdvojio na građevinske fakultete i Institut građevinarstva Hrvatske ostao je raditi u IGH-PC Split kao viši stručni suradnik i ekspert za područje niskogradnje na radnim zadacima iz projektiranja i nadzora. U IGH-u je radio do 2000. kada je prešao u Agenciju *Eko Kaštelanski zaljev*, gdje je, između ostalog, bio i voditelj projekta izgradnje kanalizacijskog sustava Split-Solin te Kaštela-Solin. Iz *Eko* agencije vratio se krajem 2007. u Institut građevinarstva Hrvatske i do prije mjesec dana radio je na izgradnji autoceste u Albaniji kao nadzorni inženjer.

Imao je bogato nastavno, znanstveno i stručno iskustvo. Od 1980. do 1991. radio je kao asistent na predmetu Željeznice na Fakultetu građevinskih znanosti u Splitu, a to je nastavio i poslije do 1995. na Građevinskom fakultetu u Splitu. Usporedo s tim od 1982. do 1987. bio je na Fakultetu građevinskih znanosti asistent na predmetu Zemljani radovi i tuneli, zadužen na zemljane radove. Istodobno je od 1984.

do 1995. radio kao asistent za predmet Projektiranje prometnica na studiju Više geodetske škole u Splitu. Od 1999. do 2003. bio je viši predavač za predmete Tuneli i podzemne građevine te Zemljani radovi na studiju graditeljstva Veleučilišta u Splitu, a potom do kraja 2007. na studiju graditeljstva Odjela za stručne studije Sveučilišta u Splitu.

Kao suradnik bio je uključen brojne istraživačke projekte. Tako je 1984. sudjelovao u prostorno-geotehničkoj analizi mreže prometnica na području Splita, a 1988. na projektu istraživanja utjecaja povećanja opsega prometa i ostalih eksploatacijskih uvjeta na elemente vođenja linije prometnica, gdje je bio projektant za dio o utjecaju prometnog opterećenja na izbor optimalnog polumjera zakrivljenosti. Godine 1990. surađivao je sa Zavodom za prometnice Fakulteta građevinskih znanosti u Zagrebu na iskorištavanju geografskih i zemljišnih informacijskih sustava pri projektiranju prometnica, a iste te godine na Fakultetu građevinskih znanosti u Splitu za Ministarstvo znanosti i tehnologije na temama pod naslovom: *Sfere primjene željezničkog i kamionskog transporta te Optimizacija elemenata trase željezničkih pruga*.

Kao samostalni autor ili u suradnji objavio je četrdesetak znanstveno-stručnih radova, uglavnom u stručnim ča-

sopisima (nekoliko ih je objavljeno i u časopisu *Građevinar*), ali i u zbornicima brojnih stručnih skupova. Većina je značajnih radova bila vezana uz željeznice i gradnju kanalizacijskog sustava između Splita i Trogira.

Od mnogobrojnih stručnih radova valja spomenuti njegovo sudjelovanje u gradnji RTV centra u Splitu 1979. te gradnju naselja Mertojak u Splitu. Uz brojne projekte, a od 1980. do 2001. bio je projektant ili odgovorni projektant na dvadesetak projekata, valja još istaknuti da je bio odgovorni projektant rekonstrukcije željezničke postaje u Splitu, idejnog projekta željezničkih postrojenja unutar Trgovačko-transportnog terminala u Splitu, izvedbenih projekata dijelova magistralne ceste Solin – Klis, idejnog rješenja dionice autoceste Bisko – Blato na Cetini, izvedbenog projekta I. dionice Kaštelanske ceste te idejnog rješenja gradske željeznice na potezu Split-Stobreč-Kopilica-Split.

Bio je glavni nadzorni inženjer pri izgradnji brojnih velikih građevinskih projekata, poput obilaznice Splita, dijelova autoceste Zagreb – Split, uređenju lučice Zenta do platoa Žnjan i hidrotehničkog tunela Stupe. U sastavu agencije *Eko Kaštelanski zaljev* vodio je više projekata, između ostalih i gradnju hidrotehničkog tunela Čiovo.

Bio je ovlaštenu inženjer, a posjedovao je i certifikat koji je dobio 1995. od *Bureau Veritas* i bio ovlašten pisati dokumentaciju kvalitete prema normi ISO 9000. Aktivno se služio engleskim jezikom.

Preranom smrću Zlatka Čatlaka, dipl. ing. građ., zastavljen je jedan život u punom životnom zamahu. Veliku prazninu koja je ostala iza njega njegovim prijateljima, znancima i štovateljima mogu nadomjestiti samo njegova brojna izvedena i projektirana djela.

J. S. D.

Mirjam Pal, dipl. ing. građ. (1925. – 2008.)

Obitelj, mnogobrojni prijatelji, suradnici i sugrađani početkom svibnja 2008. na posljednji su počinak na čakovečkom groblju Mihovljan ispratili Mirjam Pal, dipl. ing. građ.. Rođena je u Subotici 1925., a u Čakovec se sa suprugom dr. Đorđom Palom doselila 1958. iz Zagreba, gdje je te godine diplomirala na Građevinskom fakultetu AGG fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U borbi za prave životne vrijednosti, koju je ing. Pal započela davno još kao mlada djevojka u austrijskom logoru, gdje je prolazila i osjetila svu tešku sudbinu židovskog naroda, naučila je cijeniti i isticati prave životne vrijednosti i boriti se za njihovo ostvarenje te nadvladavati teške trenutke gubitka najbližih i najmilijih. Možda ju je stoga cijeli život krasila jednostavnost, racionalnost, odgovornost, pravednost, odlučnost i ozbiljan odnos prema svim poslovima kojima se bavila. Znala je da za sve postavljene ciljeve mora uložiti mnogo truda, ali i da su oni dostižni i stvarni. Još je u doba studija radila kao tehnički crtač i trgovački putnik, a to joj je i omogućilo da i u vrlo skromnim uvjetima uspješno završi studij i postane jedna od naših prvih inženjerki koje su diplomirale građevinarstvo

Prvi su poslovi inženjerke Mirjam Pal bili u ondašnjoj općini i stambenom fondu u Čakovcu, a bili su vezani za stanogradnju i rješavanje svakodnevnih upravnih problema. Potom je svoju karijeru nastavila u Projektnom birou GK *Međimurje* kao projektant konstruktor, da bi nedugo potom u tom birou bila i direktorica. To su bili začeci jednoga od najvećih projektantskih ureda u tadašnjoj državi u kojem je radilo mnogo urbanista, arhitekata i građevinara i u kojemu je 1976. izrađen i usvojen urbanistički plan Čakovca te 1978. prostorni plan Međimurja. Ujedno je bila i predavač prvoj generaciji građevinskih tehničara u Građevinskoj tehničkoj školi.

Nakon kratkog obavljanja stručnih inspeksijskih poslova počela je raditi u građevinskoj operativi i u izgradnji građevina, za što je oduvijek pokazivala veliku ljubav i zanimanje. Bila su to redovito velika i komplicirana gradilišta, zahtjevne i složene građevine koje koji su obilježili Čakovec i koji i danas uvelike obilježavaju cjelokupno njegovo okruženje. Gotovo je nemoguće nabrojiti sva gradilišta i sve građevine u koje je izravno ili neizravno bila uključena inženjerka Mirjam Pal. Bila je primjerice, iako u različitim funkcijama, sudionik u izgradnji svih čakovečkih nebodera i dogradnji hotela *Park*, a vodila je i gradilište kompleksa Centra za kulturu te započela izgradnju robne kuće *Međimurka* na kojoj je iznenada, zbog bolesti, bila prisiljena prekinuti svoju uspješnu karijeru.

Svi su brojni suradnici s kojima je tijekom svoje bogate karijere dolazila u dodir izuzetno cijenili njezinu visoku stručnost i profesionalnost te predanost s kojim se prepuštala svakom radu koji je obavljala, neovisno o tome radi li se u upravnim ili inspeksijskim službama, pedagoškom radu, projektiranju ili vođenju gradilišta. Svemu je prilazila izuzetno odgovorno i predano i svojom je poslovnom odgovornošću

bila i ostala pravim uzorom mnogim generacijama međimurskih graditelja.

Uvijek se i svugdje u cijelom svom radnom vijeku osobito ponosila činjenicom što je graditelj, posvuda je isticala struku i vlastito zvanje, a bilo je uočljivo da joj nikakvi poslovi i funkcije nisu od toga bili ni važniji ni časniji. Njezini su brojni kolege i suradnici izuzetno cijenili doprinos i trud koji je uložila u afirmaciju graditeljske struke, a u to je, kao uostalom u sve čime se bavila, uložila puno znanja, vještine, truda i odlučnosti. Godinama je bila jedina žena među inženjerima građevinarstva u Međimurju pa je 1961. bila u grupi koja je utemeljila o osnovala Društvo građevinskih inženjera i tehničara Međimurja, a potom je bila i predsjednica ali i inicijatorica brojnih njegovih aktivnosti. Njoj također pripada zasluga što je udruga građevinar radila vrlo uspješno i što je godinama poslije bila i ostala među najuspješnijim društvima u Hrvatskom savezu građevinskih inženjera.

Kolege su osobito cijenili taj njezin društveni doprinos i rad pa su ju zauzvrat obasuli brojnih nagradama i priznanjima, imenovali zaslužnom i počasnom članicom matičnoga društva te hrvatskoga i negdašnjega jugoslavenskoga saveza građevinskih inženjera.

Život i djelo Mirjam Pal, dipl. ing. građ., ostavili su mnogo tragova i u gradu Čakovcu i u cijelom Međimurju. Stoga će ostati zabilježena u trajno graditeljskom stvaralaštvu i struci, a kolege i prijatelji će joj biti vječno zahvalni na svemu što je učinila u svom požrtvovnom i predanom radu i na svim velikima građevinskim djelima i ostvarenjima koja su iza nje ostala. Svojom će velikom profesionalnošću i ozbiljnošću uvijek biti uzorom generacija novih međimurskih i hrvatskih graditelja.

Dragutin Matotek